

FEJÉRMEGYEI NAPLÓ

Novam ephemeriden, cui titulus „Fejérmegyei Napló“ a vobis institutum ad catholicarum partium proposita promovenda, id euidem probamus libenter (Az általalok katolikusok törekvéseinek előmozdítására „Fejérmegyei Napló“ cím alatt létesített új lapot mi örömmel helyeseljük.) XIII. Leó pápa Zichy Nándor grófnak, 1895. márczius 6-án.

Előfizetési árak:

Égész évre 12 kor., félévre 6 kor., negyedévre 3 kor.
Egyes szám ára 10 fill.

Felelős szerkesztő:
BILKEI FERENC.

Megjelenik minden kedden, csütörtökön és szombaton este.
Szerkesztőség és kiadó-hivatal: **Szent-István-tér 1.**
Egyes számok kaphatók: a dohányfőzsdákben.

A Széll-kormány bukása.

Hosszu betegségnek halál a vége.

Széll Kálmán tegnap maga bejelentette, hogy már csak napokig tart az ő kabinetjének élete. A nemzeti követelések szelétől meghűlt s azóta sorvad, a beszéd nem használ és most beállott a haldoklás.

Mi lesz most?

Az ellenzék nyugodt óráiban mindig beismerte, hogy 67 óta a Széll-kormány kezelte legbecsületesebben a nemzet jogait és követeléseit. Ezzel ugyan nincs sok mondva, mert hiszen örökké sérelmeinket és nehézségeinket hangoztattuk. Most, a jelek úgy mutatják, hogy *Tisza István* grófnak, a politikai Jäger Mari fiának volna legtöbb kilátása az új kabinet megalakítására. Őt hívatta a Felső tanácskozásra *Szapáry Gyula* gróffal s a kettő közül az ő javára dőlt a mérleg.

E szerint a helyzet csak rosszabbodott. Egy békét kergető, folyton alkudozó kormány helyett egy igazi erőszakoskodó Bánffy-huszár kerülne az uralomra, a ki kancsukával és skorpióval verné a nemzet testét, a ki mint tisztelt atyjaura a törvény elveinek szegrekaasztásával kezdi és folytatja működését, a ki Bécsnek mindent, magyar hazájának pedig csak annyit adna, a mennyit Bécs kegye megenged s a ki mindemellett fanatikus ellensége

volna a katolikusoknak, ép úgy mint a néhai atya mindenkor és mindenben mutatta magát.

Amnyi bizonyos, hogy a nemzet nem engedhet s igaza van *Rakovszky István*nak, hogy a néppárt teljes erővel el fog követni mindent, hogy a kilátások szerinti kormányt a függetlenségi párttal karöltve megbuktassa.

Helyes!

Úgy látszik, hogy nagy politikai átalakulások küszöbén állunk. A múltból nem tanultak, hanem a jövőből akarják megtanulni, hogy az a rendszer, a mellyel Magyarországot 67 óta kormányozták nem állhat meg. Annak pusztulni kell, mégpedig gyökerestől.

Városunk érdekében.

A jóakaratuak szives figyelmébe.

A minap egy úri emberrel beszélgettem, a ki nem idevalósi lévén és a mi városunknál szebbeket is látván, kritikába bocsátkoztunk. Por, víz, levegő: szóval, a mi környék az bennünket, minden szóba került s hogy sok jót nem tudunk és Fejérvár szab. kir. városról mondani, az magától értetődik.

Egy darabig csak forgattuk a kritika seprőnyelét, de végre is a praktikumnál kellett a beszédnek kilyukadni.

— Megpróbáltam már azt is — mondá ő — hát esztendővel ezelőt egy nagyszabású tervvel állottam elő, a mely homokszemekből akart egy nagy épületet emelni. Tudom én azt nagyon jól, hogy Fejérvárot a városra, mint ilyenre, nem lehet számítani, azért a társadalmi örököt óhajtottam összegyűjteni. Egy szépfő egyesület megteremtését tüzttem volna ki célul, a melynek megállapított tervek szerint első sorban a város utcáinak befásítása, ezzel kapcsolatban sétautak rendezése lett volna a feladata. Hány utcája van ennek a nagy terjedelmű városnak, a mely csak-ugy kiabál a fák után! Az embernek a szemét majd kiégetni nyáron a nap, szeme-szája pedig porral lesz tele. A Széchenyi-utcában legalább megegyeszer amnyi fát lehetne elhelyezni. A Simor-utca két oldala valóságos figet lehetne, mellette a buzapiac is szépen elférne. A palotai utca szép sűrűn beültetve egész más képet nyerne, a marhavásárteret, a budai-ut külső részét, a Zöldfa-utcát hálalós vétek oly csupaszon hagyni, három-négy sor fa gyönyörűen elférne egymás mellett. A vásárteret, vagy legalább is egy részét feltétlenül be kellene fásiítani. Méltóztassék elképzelni négy sor fát annak a hatalmas területnek a peremén, vagy egy fenyvesekből álló ligetet, a hova a szegénytűdejú emberek levegőt élvezni mennek. A Sóstó környékén gyönyörűen díszlik a fenyő, tessék megnézni az alsó részt, egész kis erdő van belőle, csak egy baja van, hogy csak „kis“ erdő, de a jóakaratai tíz év múlva fokozatosan az egészet beültethetné velük.

A FEJÉRMEGYEI NAPLÓ TÁRCÁJA.

György megtérése.

I.

Bár a szoba berendezése elégedett jólérről tanuskodott, bár az asztal bizonyos urias bőkezűséggel és izléssel volt felterítve, nyomasztó, nehéz csend honolt a teremben. És a csend annál lehangolóbban hatott, mert két csepp gyerek ült a két magas széken és szép, barna asszony osztotta ki számukra az ételt. Az asszony sötét szemének fényét állandó busongás homályosította el és a piros képű apróságok némán majszolták a puhára sült huscskát. A kis fiu, akinek okos, élénk tekintete olykor-olykor anyjára vetődött, hirtelen felkapta fejét és dacos vakmerőséggel kiáltott fel:

— Apuka jöjjön haza és játsszék velünk!

A kis leány, szöke fürtös kékszemű kis angyal, siránkozva tette hozzá:

— Ha nem jön haza, én nem eszem!

Az anya tányérjára hajolt. Egy könnyecopp hullott ételére és hangja remegett.

— Apuka jó és vissza fog jönni. De csak úgy ha jó gyermekeim lesztek.

A könnyecopp azonban azért hullott ételére, mert tudta, hogy apuka sohasem fog visszatérni. Elhagyta őket, vérenek féltelen szézelvényére hallgatva és nincs semmi remény, hogy ez a vér a családi élet enyhe boldogságában találjon megnyugvást.

II.

A „Szabad Szelleme“ asztaltársaságának rokkant tagjai igen fanyar kedvben töltötték az első őszi estét. A vendéglő nagy üvegablakát elhomályosította a sűrű párázat. Kívül szakadatlanul zuhogott a sűrű, aprószemű eső és a városra nehezede szürke ködötmegeből álmosan pislogtak ki a gázlámpák vörösos lángjai. Nem volt már senki rajtuk kívül a vendéglőben, az idő éjfére járt, a pincérek álmosan lézengtek az üres asztalok körül és a „Szabad Szelleme“ elnöke már legalább is ötdöször nézte meg óráját.

— Menni kellene hűk, de hová?

Egy kövér, petyhüt arcu uriember dühösen ütött öklével az asztalra:

— Hová? — megbolondit ez az örökös kérdés! Hát talán mi vagyunk a modern bulygó zsidók?

— Úgy látszik — szólt newetve egy kifogástalan eleganciával öltözött szöke világfi. — Egyébként ilyen hűvös éjjel legstilszerűbb Észak Csillagát meglekinteni.

— Legstilszerűbb volna — jegyezte meg egy tökéletesen összezsugorított fiatal ember — kibérlni egy vendéglővel összekötött hotelt, hogy ilyen istenyerté időben egyenesen meleg odunkba húzódnatnánk vissza. — Ha Észak Csillagának savó szemére gondolok, minden porcikámat átjárja a hideg.

Az elnök az asztal végére sandított monokliján keresztül, aztán félhangosan, de érthetően vetette oda:

— Szabad szellem vagyok ugyan, még pedig a javából és szabadságomból nem adok fel

egy jöttányit sem, de azt mondom, hogy irigylem most a családost embert. Jó vacsora, jó és szép feleség, kedves gyermekek kacagása, ez való ilyen időhöz, semmi más! György barátunk tudna erről többet beszélni.

Pillanatnyi csend állott be. A szemek felvilantak, meg ismét elhomályosodtak és valahová a szürke semmisségbe tekintettek. A hazug szabadság e léha bajnokai a természet parancsoló ösztönét érezték e percben és elhábzótt életük meddő céltalanságát. György ur az asztal végén sápadtan emelte fel fejét és szemközt nézett az elnökkel. Érdekes arca volt; dacos, szenvedélyes szeme és puha metszésű, feltűnően piros ajka.

Nus György barátom — folytatta az elnök — nincs szavad? Mit hagytál el és mit kaptál érte? Jöhetsz velünk Észak Csillagának fonyyadt idomaiban gyönyörködni, mert most szabad ember vagy — és utóvégre — éljen a szabadság!

Fenekig kiürítette a poharát, aztán a földhöz vágta. A kövér ur erősen köhögni kezdett és fuldokolva szólt:

— Az ördög vigye el az egészet. Egy tolvaj mas dögönyözi ki belőlem a szuszit és magam főzhetem a teámat. Ha György nem számár, most mindnyáján hozzá mehetnek! — Micsoda asszony!

Csökkentett nyelvével és apró, szürke, ravasz szeme oly gonoszul pislogott, hogy György ur a homlokáig elvörösödvé kiáltott fel:

— Hallgass! Ne mond ki nevét! Ne beszéljetez itt róla! Jobb lesz, ha elindulunk!

Komolysága nem tűrt ellentmondást. Kel-

Mai lapunk 4 oldal.

A hosszú sétátér körülbelül a legkellemesebb része a városnak, naponta csakugy nyüzsgő rajta az ember áradat, pedig mennyi a szépség hibája. Szóval fásítani kellene itt minden hozzáférhető helyet mindjárt megkötnék a port, megváltoztatnánk a levegőt s vele városunk egészségügyi viszonyait.

Csakugy rajzottak a szebbnél-szebb gondolatok és tervek, a mire én szkeptikus mosolylyal válaszoltam?

— De hogyan lehetne mindezt körösztülvinni? A mint a háborúhoz, úgy Fejérvár szépitéséhez is három dolog kell: pénz, pénz és pénz!

— A város polgáira apellálnék.

— Hiszen a városnak is azért nincs pénze, mert a polgárai szegények — felelém.

— Meg vagyok győződve, hogy nagyon sok polgár van, a ki hetenkint szívesen áldozna egy krajcár a város szepítésére.

— Egy krajcár...? Mi az, egy krajcár...?

— Heti egy krajcár egy évben 52 krajcár.

Magam jót állok, hogy ezer vasuti alkalmazott szívesen adna hetenkint egy-egy krajcárt. Ezer-szer 52 krajcár 52 ezer krajcár, 520 forint, ezer negyven korona.

— Az igaz.

— Vannak Fejérvárnak társaskörei. Kezdvük kor szerint: Vörösmarty-kör, Tóvárosi kör, Katholikus kör, Otthon stb. Átlag csak ezer tagot számítsunk, a kik szintén feláldoznának negyed-évenként 13, félvévenként 26, évenként 52 krajcárt a város szepítésének oltárára. Itt a másik 1040 korona. A harmadik ezret szintén össze lehetne gyűjteni a város polgáraiból. Lenne évenként 3000 koronánk. El lehetne tiltetni évenként 1000 fát. Tíz év alatt tízezer fa megváltoztatja a város képét.

— Az igaz! Sőt meg volna az az előnye, hogy az egyesület minden tagja érdekelt lévén, védené is az egyesület a tervekét.

— A vezetés, a alkotások költségeit elvégezniék jóakaratu emberek ingyen.

— Nagyon természetes!

— És lássa kérem, mikor 7 esztendővel ezeltől elmondtam mindezt egynehány tekintélyes

letlenül készülődtek fel s már ott, a meleg, dohánnyüstös levegőben dideregve húzták össze kabátjuk gallérját. Az elnök előre sietett s amint kinyitotta az ajtót, hideg széláram csapott be megborzongatva kiélt tagjaikat. Künn néptelen volt az utca, a megázott aszfalt imbolyogva verte vissza a gázlámpák fényét, néha-néha a szomszéd utcákból kocsirobogás hallatszott, a Duna felől meg a vontató hajók fáradt túlkölése. A sötét égboltozat szinte összeolvadt a magas háztetőkkel, az eső zuhogva ömlött alá s az esernyő épp oly kevés védelmet nyújtott ellene mint a gummiköpenyeg.

— Nos urak — kiáltott dühösen az elnök, hol a boldogság mostanában?

— Barátságos meleg szobában — felelt az összeaszott ifju agg. Legokosabb lesz azonban kocsit után nézni.

— Velünk tartasz, György?

György köpenyegébe burkolozva állt mellette.

— Nem! — szólt rövid hallgatás után. Ma nem!

— Pedig ez a szabadság próbája — az ilyen idő! Nos, nem baj! Jó éjszakát! Vigyázz, el ne mossa elhatározásaidat az eső.

Sorra kezek fogtak vele és gyors, de mégis lankadt léptekkel neki indultak az éjszakának. György egy darabig mozdulatlanul nézett utánuk. Halálosan fáradt volt és kétségbeesetten szomorú. Ez a mai est, sok-sok elmultnak komor folytatása, végzetes erővel nehezedett lelkére.

(Vége köv.)

uri embernek, azt mondták, hogy lehetetlen, Fejérvárot nem lehet semmit létesíteni. Fejérvár holt város, itt jóakaratu, idealizmus nincs. Itt csak ígéretek vannak, tervek vannak, a melyek fölött a tervezők is mosolyognak, mint hajdan a harusperek, midőn az állatok beleiből a jövendőt jósolták.

— Lehetetlen! — mondtam — Uraságod nagyon szerencsétlenül választotta meg az embereit. Véletlenül az apathikusokhoz intézte szavait, a kik szenvtelenül várják, míg az életüknek vége lesz, hogy tudóvész, vörheny, kanyaró, tifusz, vagy sorvadás lesz-e a sorsuk. Meg kell ezt próbálni. Gyűjtsük össze a jóakaratu embereket s én tizet teszok egy ellen, hogy sikerülni fog. Soha — mióta Fejérvár áll, nem volt alkalmasabb időpont a mostaninál, a mikor városunk nyugalmát úgy feidülták a ragályok rémhírei.

Szíves örömmel tetvük közé ezt az eszmecsérét, a mely városunk egyik legégetőbb ügyén akar enyhíteni. Föl kérjük az érdeklődőket sziveskedjenek hozzájárulni.

Szerk.

UJDONSÁGOK

— **Urnep oktavája.** Holnap azaz szerdán este fél 8 órákor ünneplés isentisztelet tartatik a székesegyházban, mely alatt a chorus dr. Kucifal Ferenc karnagy vezetése alatt Richter „Mariacelli litánia”-ját adja elő. Ezt követőleg Rostagni F. Karolin urhölgy Schubert F. „Salve Regina”-ját éneklő vonós negyes kíséret mellett, melynek tagjai: Tomm Béla, dr. Lauschmann Gyula, dr. Fehér Ferenc és Szerencsy Ede.

— **Bérmálás Alcsúthán.** Junius hó 14-ikén József főherceg ur s Klotild főherceg asszony fenséges gyermekei Erzsébet és Klotild főhercegnők a legfényesebb ünnepek között vették föl a bérmálás szentségét Alcsúthán, a miben őket dr. Várogy Gyula megyéspüspök részesítette. A templom virágdíszbe olyan volt, mint egy földre szállott kis menyorszáj. Benne fehér ruhába öltözött leánykák fehér lilommal angyali hímőként látszóttak hirdetni azt a tiszta Szentlelket, kit a főhercegnők venni óhajtottak. Fél 10 órákor vette kezdetét az ünneplés isentisztelet, melyen megyéspüspökünknek Keisler János c. kanonok, Klauz György dr. t. pápai kamarás és Pintér Ferenc helyi káplán segítettek! Szent mise alatt a zárda növendékeinek gyönyörű enekei emelték az áhitatot! Urfelmutataskor agyuk dörge hirdette az ünneplés szentségét. Szent mise után a Főpásztor „Te Deum”-ot intonált, hogy Maria Dorothea orleansi főherceg asszonyának születési napja alkalmával a Mindenható iránt ezert hálat kifejezésre juttassa. Ezután fölhangzott a „Jöj el Szentlélek Ur Isten” kezdetű ének, miáltal a főhercegi család az oratoriumból a szentelybe jött s itt a megyéspüspök ur intézte püspöki atyai szöveget a bérmálándókhoz. Eléjük állította védőszentük életének példáját, s hogy azokat mindhalálig követhessék, esedette reájuk a Szentlélek erősítő malasztját! Ezután következett az ünneplés legmeghatóbb pontja: Ő fenségek az egész nép előtt megújították keresztiségi fogadalmukat, mely után a megyéspüspök kiszolgáltatta a bérmálás szentségét. A bérmá-nyai tisztséget Maria Jozefa főhercegnasszony viselte. A szentség kiszolgálása után a fenségek visszavonultak s a nép hitében megerősödve hagyta el a szent hajlékot. Fél 1 órákor diszebed volt Maria Jozefa főhercegnasszony, mint bérmá-anya tiszteletére, a mely előtt a megbérmált főhercegnők a meghívott vendégek között kedves bérmálási emlékeket szottak ki. Este a parkban Maria Jozefa főhercegnasszony tiszteletére bengáli fények gyultak ki s Alcsúth és vidéke tüzoltósága lámpionos menetet rendezett, a melynek szép sikerét a zárda növendékeinek részvétele is növelte. Maria Jozefa főhercegnasszony hétfőn délután hagyta el Alcsúthot.

— **Eljegyzés.** Rády Andor adony-szabolcsi jegyző vasárnap jegyet vátott Rott Nándor nagy-perkátai főerdész szép és művelt lányával Teruskával. Gratulálunk!

— **Egy matróna halála.** Részvétellel értesítvünk, hogy özv. Balassa Bálintné szül. Rigler Ida hosszas szenvedés és a haldoklók szentségeinek ájtatos felvétele után, folyó hó 16-án reggel fél 6 órákor, életének 61-dik évében jobblétre szenderült. Tetemei 18-án d. e. 11 órákor fognak a gyszahznál (Vörösmarty-ter 3. sz.) a római. kath. egyház szertartása szerint beszenteltetni és ugyanazon délután 4 órákor Kápolna-Nyéken a családi temetőben örök nyugalomra tétetni.

— **Katonanünnepély.** Junius 24-én a 12. ujanus ezred ezredünneplését üli. Délelőtt a József Főherceg laktanya udvarán tábori mise és délután 3 órákor lovasjáték lesz a honvédeknek közreműködésével. Az ezredparancsnokság ezután hívja meg tisztelettel a hatóságokat, intézeteket, köröket, rendi csoportozatokat, intézeteket, mindazon személyeket a kik eziránt érdeklődéssel viseltetnének. A legénység ellenőrzése szempontjából azonban az ezredparancsok a tisztelt közönséget este 9 órákor a laktanyából való távozásra egyuttal felkéri.

— **Felhívás.** A Vörösmarty-kör könyvtára f. hó 25-től szept. 1-ig zárva marad.

A Vörösmarty-kör igazgatósága felhívja a kör tagjait, hogy a kik a kassai Rákóczi-kilátás megnyitására a kör küldörségéhez csatlakozni akarnak a kör igazgatójánál jul. 20-ig jelentkezzenek.

— **Zongoravizsga.** Folyó hó 13-án tartottak a ciszt. főgymn. dísztermében Leeb Erzsébet és Mariska helybeli kedvelt zongoratanárnok nagy-számu közönség előtt ezvárosi zongoravizsgájukat, a melynek szép eredménye a mesternök szakavatottságát és a zeneoktatásra való rátermettségét dicséri. A minden tekintetben kielégítő magsort a jobbára tehetséges növendékek ügyes játéka tette élvezetessé. Minden tanítvány játékaiban visszatükröződött a mesternök helyes tanítómódszere; szabályos kéztartás, tiszta, precíz játék és az előadói jelek pontos betartása jellemző még a kezdők játékát is.

A kezdők között első volt Takácsi Nagy Melánia, ki zsenge kora dacára már igen szép eredményt mutatott fel, különösen teiszet Lauschmann Lacikával eljátszott négy kezű száma Feltűnést kellett a 9 éves kis Lauschmann Lacika zongorajátéka, kibem határozott (ugy látszik öröklött) zenei tehetség rejlik: csinos darabját a „Hóvirág ebredését” Wilhelmától, melyet kotta nélkül előadott, szépen, tisztán, hiba nélkül és oly bátran játszotta, hogy különös dicséret érdemel; a szorgalmas tücskának zenei téren szép jövőt jósolhatunk. Úgyesen játszottak Skalka nővérek, ugyanezt mondhajtuk Klein Mariskáról.

Szép reményekre jogosító zenei tehetséggel bír a 3 Szabó testvér, György, István és Ilonka, ugy a szólo darabjaikban, valamint a G kézre előadott, „Harangjátékban” szép előhalalásukról tettek tanuságot. Még nagyobb technikai készítséggel és önállósággal játszotta Kaltenecker Jenő a „Taramellát” Schyt-tól, melylyel nagy teiszet aratot. Szépen és tisztán játszott Vértés Mária ugy az önálló valamint a 4 kezű számban. Dicséretet érdemel Kovács Mariska Roff-nak biztos technikával előadott Caprice-éert. Befelező számát képezte a zongora vizsgának, melyet tulajdonképen első sorban kellett volna kiemelniünk a kedves megjelenésű Kaltenecker Ilonka művészi játéka, Sauer Emil zongoraművésznek egyik legsikerültebb szerzeményében a „Concert galopp”-ban mely bármily képzett zongoristát is próbára tesz, mutatta be előtünk már nem ismeretlen zenei tudását. Kaltenecker Ilonka fejlett technikával és önálló előadási képességgel bír, a melyt alkalmasá teszi bármily hangversenyben való fellépésre, kívánatos lenne, hogy a nyilvánosság előtt minél gyakrabban szerepelne, a mi csak fokozná élvezetes játékának biztosságát. Az előadott számok szép sikerében, a mely a közönség zajos teiszet nyilvánításában nyert kifejezést, a Leeb nővérek szorgalmuk és fáradozatuk dúsgyümölcsét lelhetik és büszkén mutathatnak nagy számu tanítványaikra, kik szakavatott vezetésük alatt mindannyian alapos és képzett zene-székékké fejlődnek.

„Nevelőnek ajánlikozik egy theologus a szünidőre. Cime megtudható e lap szerkesztőségében.”

— **Képviselő-beszámoló.** Koller Tivadar a rácalmási kerület Kossuthpárti országgyűlési képviselője, vasárnap beszámolót tartott. Két helyről kaptunk értesítést, a melyek a többi beszámolókat fotográfiajként is szerepelnek s a melyek meg erősítik azon régi meggyőződésünket, melyet Koller Tivadarról táplálunk. Csendes ember, derék jó ember volt teljes életében, a ki vizet nem zavart s teljesen ártatlan abban, hogy egy oly magas állásban szerepel, mint a rácalmási kerület országgyűlési képviselője. A keresztény párt elnöke Gyula dr. ur, a rácalmási kerület nagy tehetséges Mehfisztója volt, a ki inkarnatus kormányparti és szabadgondolkodó lettére, a Kossuth-párti és katolikus Kollert tette meg képviselővé, hogy a gyűlést néppártot általa megbuktathassa. A beszámolókat egybeírva ilyenek voltak.

Nagyparkata: Kerületünk Kossuth-párti képviselője, Koller Tivadar 14-én vasárnap délután tartotta meg beszámolóját dr. Lengyel Zoltán országgyűlési képviselő kíséretében. A díszes kíséret, mely lelkesedéssel körülövezte, 3 szál bandérium s egyházi kocsit is, a mely egy kissé lehangolólag hatott a beszámoló urakra. Hogyne hiszen Nagyparkata, mint nagy Kossuth-párti közeg szerepel. De azért Lengyel Zoltán itt is kivágtá magát, kifejezést advan annak, hogy nem nagy lármával nem öngyertő tapsviharral hanem, annál erősebb meggyőződéssel fogadták érkezésüket. Koller Tivadar rövidleleket, limonádézú beszéde után a nagy tömeget, Lengyel Zoltán kezébe adta. Úgy látszik, hogy Koller Tivadar szükségének találta elhozni ott magával, hogy a beszámolóknak magja is legyen. Az újságok szerint vérszajú szonok, de a nint ő maga kijelentette, inkább bors-erősségű ur s a mellett katolikus. (Különös, hogy ezzel mindig szoktak dicsekedni a fölséges nép előtt.) Persze célja volt a községet megerősíteni Koller Tivadar iránt való bizalmukban, a mi azonban — tekintve a levadt lelkesedést csak részben sikerült. Annál is kottyább, mert sokkal többet vártak tőle. Ő, a ki az országgházban tüzet okádott nagyobb reményekre csigázta fel a várakozásokat. Különösen visszataszítást kellett a dicsekedése, a melyet katolikus mivoltával végbevitt, a midőn asszonyok, emberek különbözőség nélkül egyaránt műrt szemmel a décegen karika lábait vizsgálgták és kétkédező fejcsovallással adtak kifejezést, hogy aligha érhető Lengyel urat ifjan a keresztviz. Az meg kínos megütöközéssel konstataáltott, hogy Lengyel ur az átkos közöstudgyes kormány osszeteremtézésére csak egy árva szót sem talált s Széll Kálmánt nemhogy a hetedik alvilágba kívánta volna, sőt inkább mentegette. Szóval a perkátuak erősen gyanakodnak Lengyel ur és a Kossuth-párt érzelmenek köser voltában.

Beszélt meg *Conthon* baracska birtokos, a ki Küköczy emlékezetet dícsorít beszédevel Kollernél is, Lengyelnél is nagyobb hatást ért el.

Rácalmási. Koller Tivadar, a rácalmási kerület országgyűlési képviselője vasárnap d. u. fél 6 órakor érkezett közséünkbe, hogy beszámolóját megtartsa. Úgy látszik, hogy nem igen bizott a maga erejében s azért Lengyel Zoltán dr. képviselőtársát is magával hozta. A fogadtatás csöndes és néma volt, a lelkesedés rózsái nem virultak az arcokon (jött volna csak Szentványi Károly mint képviselő közénk, majd elállt volna szemük-szájuk a tisztelt polgaroknak a fogadtatástól) nem éljenek meg az új, illetőleg múmagyarok sem. Koller Tivadar hangját csak a hozzá közel állók értették, a kíváncsiak nagyobb része azonban nagyon keveset értett a magas politikából. Legérdekesebb volt beszédének az a része s ez érdekelte legjobban a hallgató közönséget is, t. i. a kormány ebben az évben léptette életbe az új munkás-és családbiztosító pénztárt. Ezt azonban egy vézetes katasztrófa érte. Ugyanis a jövő reményeinek egyik kiváncsisággal teli tagja

Fölmászott az operfára,
S elszakadt a nadragyszára.

az ifjanc megcsuszott s a nagy magasságból lekalimpált a tisztelt publikum sorai közé s úgy érteit, mint egy jobb sorsra érdemes béka. Nagy lett a riadalom. A publikum gyöngébb szívrésze sikoltozni kezdett, az erősebb elem érlyes hangon „csöndet!” kiabált, a nagy rész pedig önkéntes mentőnek rohant a veszedelem szin-

helyére, szóval olyan gabalyodás támadt, hogy a beszámolóról mindenki elfeledkezett. Koller pedig élven a helyzatsülette kedvező alkalommal, hamarosan befejezte beszédét. Lengyel Zoltán már keményebben beszélt, de hogyan, hogyan se: a rácalmásiaknak inkább a gyomorba került, mint a szívébe. Valamennyi a lábait személté, meg a napkeleti tüzet, mely beszédeben nyilvánult.

— Komám, meg van ez keresztelvé?
— U mondja.

— Hiszi a piszi — én nem.

S mivel a rácalmásiak a túlságos délelgetés által nagyon is vegyes érzelmeikkel viseltetnek khonitársaik iránt, inkább a találgatások mezejére tértek. Találgatták Koller beszédét, a melyet az eperfa-affér zavart meg s találgatták, hogy Lengyel Zoltán miéle keresztiségben részesülhetett.

— **Anyakönyvi hír.** A belügyminiszter Héczey István alsó-alapi segédjegyzőt anyakönyvvezetővé nevezte ki és a házasságkötésnél való közreműködésével is megbizta.

Új találmány. Rövid idő leforgása alatt immár a második feltalálót szolgálatja városunk lakossága. A fűtenésztől készüldetett egy újabb találmány követi. A mennyben Schilhan János magyar államvasúti fűtőházi munk. Szekesfejevárott, „Mozgatózó vezető sín váltónál” emu találmányára szabadalmat jelentett be a m. kir. szabadalmi hivatalhoz.

— **Villámcsapás.** Erősebb Urnáján az istentisztelet előtt belcütött a templomba a villám. Husz korszorú lány s a harangozó elajultak s a szt. Flórián oltárt megrongálta a villám csapás. Egyéb baj nem történt.

Egy kiváló *Bösendorfer*-féle zongora előd. Öv. Walper Mihályénál Zölöfa-u. 2. sz.

— **A vörheny-járvány** néhány nap múlva teljesen megszűnik. Újabb megbetegedés alig fordul elő, a régebbiek pedig gyógyulófélben vannak. A beteglétszám ma 22. Ma egy kereskedőből álló deputáció járt a polgármesternél s rámutattak a járvány súlyos következményére, mely főleg a kereskedelmi fogalomban vehető észre. A polgármester megnyugtatta a deputációt s ama reményének adott kifejezést, hogy a járványbizottság esütortok ülésen már befejezi működését.

— **Katonai gyakorlatok.** A 19-ik gyalogezred itteni zászlófia augusztus 5-én indul Budapestre ezredösszpontostásta. Augusztus 21-ig Budapest és Pécsaba között fognak gyakorlatozni augusztus 26-tól szeptember 10-ig Pestmegye területén hadosztály és hadtestgyakorlatokat végeznek. Az így kifarasztott embereket azután másnap vasúton hazaszállítják.

— **Az országos vásár** városunkban feltétlenül meg fog tartatni. Az a híresztelés hogy a járvány miatt a vásár elmarad, reális alappal nem bír, s így az 21-én és 22-én meg lesz tartva.

— **Az asztalosok bérmozgalma** még mindig nem jutott a megoldás stádiumába. A szombati békéltetési eljárás alkalmával a mesterek egyhangulag kijelentették, hogy a darabszám munkát nem törlik el. Vidéki munkánál az 1 korona pótlékot megadják, a helyteli műhelyen kívüli munkánál az eddigi gyakorlat marad érvényben. A 20%-os béremelésre vonatkozólag végleges határozatot csak akkor hoz a bizottság, ha a segédmunkások az emelés alapját képező bértarifát betérjesztik.

— **A polgári lövöldé** vasárnapi céllovészeti folyamán díjat nyertek *pisztolyból:* Vojtkly Hubert gróf (4-es), Havranek Antal (4-es), a harmadik díj nem adatott ki. *Fegyverből:* az első díj nem adatott ki, a II-ik díjat Binder Béla (3-as), a III-ik díjat id Csapó István (3-as) nyerte meg. Tekénél: Horváth Viktor (19 fa), Kertész Gyula (19 fa), Vinibzay Imre (16 fa).

— **Névváltoztatás.** Schäckter Gyula székesfehérvári lakos vezetéket nevéét „Szabó”-ra változtatta.

— **Táncmulatság.** A székesfehérvári szimadnia iparos ifjuság f. hó 28-án Horváth Mihály tobak utcai vendéglős nyári helyiségében az *elaggott iparosok javára* zártkörű táncmulatságot rendez. Kezdeté este 8 órakor. Belépő-díj személfegy 1 k, családjegy 1 k. 60 f. kedvezőtlen idő esetén a mulatság a teremben tartatik meg.

— **Vihar.** A káptalan egyik épületébe ütött bele urnáján a villám s egy tehenet sújtott agyon.

— **Megtámadott sorompós.** Kovács József városi sorompós majdnem ráüzette azt a napokban a vámmal, a mit nyert a révél. Ifj. Papp Márton, Papp János és Lencsés József helybeli lakos legények tekintettel az új nóta „pénzem ha nincsen, iszom hitelbe” elvére, ez alapon a szabályszerű kövezetávm megfizetését is megtámadták. A sorompós komoly fellépésére még az egyik bicskáját sem átalotta előlortán. A huzavonának egy váratlanul megjelent rendőr vetett véget. Az így a kir. ügyészségnek nyer befejezést.

— **Öngyilkosságok.** Kovács Agnes 20 éves felmenyei (Zalamegye) illetőségű cselédcény tegnap délután fél 4 órakor Pálinkás Andrásnak Sarló-utca 6. számú lakásán marólagot ivott. A bukott leánynek a bünos szerelm következményétől való lelelem hozta létre agyában a sóét gondolatot. A helyszínen megjelent Keé István főkapitány, Tomóry József vizsgálóbíró és Bierbrack Viktor 1. főorvos s konstataáltak az öngyilkosságot. — Alig távozott innen a hivatalos apparatus, midőn újabb öngyilkosság híret hoztak a Mann-féle telepről. Plehi János 45 éves nős teglaveto hosszas betegség szülte türelmetlenségében marólagot ivott. Mindkét öngyilkost a kórházba szállították, a hol ma már könnyebben érzik magukat s bár súlyos égési sebeket szenvedtek, az életnek megmenthető.

Kimutatás a székesfehérvári jótékony nőegylet saját pénztára javára május havában eszkozott általános gyűjtéséről:

Kégl György 30 k. Dr. Városy Gyula püspök, gróf Cziráky Antalné 20 20 k. Meszlény Pál, Meszlény Pálné, Szegény Marich Julia 10—10 k. Lichtneckert Antalné 4 k. Meissel Odógné, Tamás Vilmos 3—3 k. Özv. Mellán Edéné, Deutsch Józsefné, Kovács Györgyné, Konradné, Hunika K., Havranek Jánosné, Szárkák Józsefné, Szöllösy Rozsa, Pauer Istvánné 2 k. Hoffmann Ignácné, özv. Breuer Jadvígné, Vincz Andrásné, Gabrovits Mihályné, Gabrovits Istvánné, Almásy Józsefné, Almásy Ferencné, Leeb Györgyné, Kuti Fülöpné, N. N., Gans Ignác, Vanné 1 k. Özv. Würzinger Ignácné 90 f. Singer Ignácné 80 f. Stolzenberger Józsefné, Knittelhofer Józsefné, Pinke Istvánné, Fister Istvánné 40—60 f. Lowy B. 50 f. N. N., Sütő Györgyné, Kósa Ferencné, Juhász Józsefné, Elmer Boldizsárné, Kovács Ignácné, Nagy Józsefné, Wild Józsefné, özv. Gröz Pálné, Szekák Károly, Fleischer Mór, Saller Martonné 40—40 f. Tújner Istvánné, Schwarz, Sigler Béla né 30—30 f. Özv. Pechacker Jánosné, Horváth Mihályné, Nott Györgyné, N. N., Lencsés Ferencné, N. N., Gilde Vendélné, Gabrovits Imréné, Froschl Józsefné, Kurucz Ferencné, Gulik Istvánné, Tóke Józsefné, Tiringner Jánosné, Bódis Györgyné, Lencsés Jánosné, Bodai Jánosné, Demkovits Jánosné, Kálmán Józsefné, Kálmán Györgyné, Berregi Erzsébet, Peitl János, Gabrovits Istvánné, Berregi Józsefné, Klein Gyuláné, ifj. Schön Ignác, Bogya Ferenc 20 20 f. N. N., N. N., Neu Mihály, Kocsis Pálné, Fekete Pál 10—10 f. N. N. G. f. Bogárné Ignácné 4 f. Összesen: 156 k. 40 f.

Karl Istvánné 6 k. Papay Sándorné 5 k. Ifj. Weisz Jakabné 3 k. Závodnik Sándorné, Mihályi Józsefné, Melzer Jakabné, Weisz Antalné, Gilling Edéné, Klökner Józsefné, Pék Jánosné, Varga Istvánné, Basch Adolfné, Szepesy Gézáné, Töltényi, Péntes Imréné 2—2 k. Szakál Pálné, Szammer Imréné, Krón Ignácné, Schrédll Jozsefné, Weisz Lászlóné, Tóth Sándorné, Miklovichné, Kuti Fülöpné, Kuriza Mihályné, Vainer Sándorné, Noficer Jánosné, Eördögh Mihályné, Simola Károly, Nváry György 1—1 k. Vech Józsefné 60 f. Breuer Adolfiné, Simon Györgyné, Noficer Ferencné 50—50 f. N. N., özv. Mészáros Jánosné,

Ritscher Zsigmondné, Schlesinger Albertné, Polcs Istvánné, Pister Mihályné, Schless Ferencné, Somogyi Sándorné, Kiss Lajosné, Jungblut Józsefné, Székfi Ferencné, Polczer Györgyné, Stáder Ferencné 40—40 f. Kocsis Józsefné, Halvax Józsefné, Fekete Istvánné, öz. Fröschl Károlyné, Végh Ignácné 30—30 f. Malkin Antalané, Knittelhofer Teréz, Hufnagel Györgyné, Zsapk Mihály, Fekete Jánosné, Bory József, Pinke Jánosné, Stigler Jánosné, Horváth Mihályné, Pap Mihályné, Aradi Ferencné, Varga Mihályné, Mayer Ferencné, Osztotics Ferencné, Mayer Mihályné, Stüveges Jánosné, N. N., Molnár Jánosné, Langmár Andrásné, Bebesi Jánosné, Verger József, Noficzter Józsefné, Vinciczay Imréné, N. N. 20—20 f. Langmár Józsefné, Stigler Józsefné, Livics Györgyné, Vendei Györgyné, Wagner Károlyné, Kocsis Józsefné, Szabó Jánosné, Rohm Jánosné, Szabó Kálmánné, Szabó Andrásné, Horváth Rozália, Nyikos Józsefné, Töke Ferencné, Swerteczky Józsefné, Hufnagel Ferenc, Glasz Józsefné, Schweininger Károly 10—10 f. Öz. Fitos Istvánné, Hargai Istvánné 8—8 f. Összesen: 63 k. 46 f.

Károly J., Zuborics J., Komáromy Károly, Gremperger, Kuti Márton, Zirciek, Vajda Ödön, N. N., Mayer, öz. Madaras Lipótné 10—10 k. Eisenbarth Ferencné, dr. Perl Miksa 5—5 k. Dr. Lauschmann Gyuláné, Veihsinger Sándorné, Reinitz Lipótné, Gáncs Jenőné, Keresztes Zsigmondné 4—4 k. Gerendai Gyuláné, Dr. Bruzsa Gyuláné, Havranek Lajosné, öz. Emmerth H.-né, Hamvassyné, dr. Huszár Adolfiné, id. Füstér Imréné, Reé Istvánné 3—3 k. Vass tanár, Havass Gáborné, Czapáry László, öz. Neumanné, Schlamadinger Gyuláné, dr. Faludi Gyula, Práger Fülöpné, Hermann Edéné, Wiener Ignác, Linzerné, Lustig Lujza, Rainiss Mátyásné, Singer Armin, Deutsch Gyuláné, Beretzky Miksáné, Fleischer Lajosné, Steffán Györgyné, dr. Kövessy Istvánné, Ehrlich Miksáné, Kenessey Margit, Brestyánszky Karolin, Schlamadinger Jenőné, Lakatosné, Jungwirthné, Brunner Jánosné, Hettyeyné, Grundböck Ferencné, Grundböck Anna, dr. Csöppentzky Mihályné, Piski Lászlóné, Deák Dávidné, dr. Palánszky, Birk Jánosné, Pásztory Sándorné, Silberberg Károlyné, öz. Maader Lászlóné, Rostagni Flögl Carola, dr. Szabó Elemérné, dr. Mader Ferencné, Vittendorfer K., Gebhard Bódogné, dr. Varga Zsigmondné, Fried Manóné 2—2 k. Schmelczter Jákó, Wünsch Mária, Hamlár Lászlóné, öz. Haidzseim Emilné, öz. Lecher Ferencné, Bierbauer Mari, Námesy Mariska, Simon Lajosné, Schranc Jánosné, Nagy Ignácné, Mihályi Ferencné, Herendiné, W. J., Freud Vilmosné, Macskássy Rózsa, Beretzky Lajosné, Szabó Józsefné, Barna Viktorné, Szebehelyi Nina, Krausz Róza 1—1 k. Vargha Istvánné 80 f. Gerber Ignácné 50 f. Összesen: 261 k. 30 f. (Folyt. köv.)

— Jó tanács. Mindazoknak, kik pázsitot akarnak létesíteni, ajánljuk, hogy szerezék be Mauthner Ödön csász. és kir. udvari magkereskedéséből Budapestten a „Sétatéri“ vagy a „Margitszigeti“ fűmagkeveréket. — Ezeket már 29 éve szállítja Mauthner Budapestet és a Margitsziget oly bámulatra méltó és gyönyörű sétatéri részére.

10367/1903.

Árlejtési hirdetmény.

Székesfehérvár szab. kir. város részére szükséges vasárak, ugy cement, fészték és egyéb anyagok, készítmények szállításának vállalatba adása, a t. közgyűlésnek 1903. évi 130,9460. sz. a. kelt határozatával 1903. évi július hó 1-től 1906. évi június hó végeig terjedő három évre elrendeltetvén, ez érdemben a zárt-ajánlatok 1903. évi június hó 25-ik napjának délelőtti 11 óráig a városi közigazgatási hivatal iktató hivatalába nyújtandók be.

A zárt ajánlatok a hitelesített árjegyzékekben kitétt és meghatározott összegekre egyenlően százalékos % engedménnyel tétethetnek, mely betűvel és szóval is kiirandó és csak külön-külön egyik árjegyzékre vonatkozhatnak.

A bánatpénz készpénz vagy helybeli takarékpénztári illetve bank betéti könyvecskében avagy a benyújtást megelőző napi budapesti tőzsdei árfolyam szerint számítandó óvadékkédes érték-

papirokban adhatók be. A bánatpénz külön-külön 200 korona, mely a zártajánlatokhozcsatolandó. Felhivatnak mindazok, kik fentebb jelzett vállalatokat elnyerni óhajtják, hogy zárt-ajánlataikat a kitézött határidőben és helyen beadni el ne mulasszák, mert az elkészt, vagy hiányosan kitézött és felszerelt ajánlatok figyelembe nem vétetnek.

A zártajánlati minta:

„Alulírott kötelezőleg kijelentem, hogy a Székesfehérvár szab. kir. város részére 1903. évi július hó 1-től 1906. évi június hó végeig szükséges és a városi közgyűlés 1903. évi 130,9460. sz. a. kelt határozatával jóváhagyott árjegyzékekben megjelölt vasáraknak, cement, fészték és egyéb anyagoknak a készítményeknek az ugyanazon határozattal megállapított és előttem ismert, reám nézve kötelezőknek elfogadott feltételek mellett jó minőségű, lehetőleg hazai terményekből és hazai munkával előállítását és szállítását a közgyűlésileg jóváhagyott vasaru árjegyzék összes egységi árából egyenlően % azaz: % száztól és a cement-fészték és egyéb anyagok a készítményekről készült árjegyzék összes egységi árából egyenlően % azaz: % száztól — engedéssel — felülfizetéssel magamra vállalom, ha ezen ajánlatom alapján arra megbízást kapok.

A kivánt bánatpénz fejében 200 kor. azaz kettőszáz koronát készpénzben — következő értékpapirokban . . . . . ide mellékelek.

Kivülről:

„Ajánlat a Székesfehérvár szab. kir. város részére 1903. évi július hó 1-től 1906. évi június hó végeig szükséges vasárak, cement-fészték és egyéb anyagok a készítmények szállítására.”

Az árlejtési feltételek egyéb pontozatai alulírott hivatalos helyiségében (városház 11. sz.) a hivatalos órák alatt bármikor betekinthetők s egyuttal árjegyzéki minták is kaphatók.

Székesfehérvár, 1903. június 15-én.

Polczer Péter s. k.
gazd. tanácsos.

10366/1903.

Árlejtési hirdetmény.

Székesfehérvár szab. kir. város részére szükséges asztalos, bádogos, bogárn, csizmadia, kályhás, kovács, lakatos, mázoló, szígyártó, szabó és üveges uj munkák és javítások, a tek. közgyűlésnek 131,9459. sz. alatt kelt határozatával 1903. évi július hó 1-től 1906. évi június hó végeig terjedő három évre vállalatba adása elrendeltetvén ez érdemben a zárt-ajánlatok 1903. évi június hó 25-ik napjának délelőtti 11 óráig a városi közigazgatási iktató hivatalba nyújtandók be.

A zárt ajánlatok a jóváhagyott hivatalos árjegyzékekben kitétt és meghatározott összegekre egyenlően, % os engedménnyel tétethetnek, mely betűvel és szóval kiirandó.

Felhivatnak mindazon jogosított iparosok, kik a fennebb jelzett iparágakat művelve a városi munkákat elnyerni óhajtják, hogy zárt ajánlataikat a meghatározott bánatpénzzel együtt a jelzett időben és helyen beadni el ne mulasszák, mert az elkésztett beadott, avagy hiányosan kitézött és felszerelt ajánlatok figyelembe vétetni nem fognak.

A bánatpénz készpénz avagy helybeli takarékpénztári, illetve bank betéti könyvecskében avagy a benyújtást megelőző napi budapesti tőzsdei árfolyam szerint számítandó óvadék-képes értékpapirokból állhat.

Asztalos, lakatos, szabó és kovács egyenként 300 korona, szígyártó és kályhás egyenként 200 korona, bogárn, bádogos, csizmadia, mázoló és üveges egyenként 100 korona bánatpénzt letenni tartozik.

A zárt ajánlati minta:

én alulírott a Székesfehérvár szab. kir. város számára 1903. évi július hó 1-től 1906. évi június hó végeig szükséges mindennemű . . . . . u j és javítási munkáknak a t. városi közgyűlés 131,9459 sz. a. kelt határozatával jóváhagyott árjegyzékekben kitüntetett módon és méretekkel általam adandó legjobb minőségű s lehetőségig hazai anyagokból elkészítését, azoknak a megjelölt helyszínére szállítását és állandó

helyükre elhelyezését vagy heillesztését magamra vállalom a közgyűlés által jóváhagyott árjegyzék egyes tételeinél kitétt összes egységi árából egyenlően . . . . . % azaz: % száztól engedés felülfizetés mellett.

Egyuttal kijelentem, hogy az ezen vállalatba vonatkozólag Székesfehérvár szab. kir. város közgyűlésének 131,9459 sz. a. kelt határozatával megállapított feltételeket és jóváhagyott árjegyzékeket ismerem és azokat magamra nézve kötelezőknek tartom.

A kivánt bánatpénz fejében . . . . . kor. fill. azaz: . . . . . korona . . . . . fillért készpénzben következő érték-papirokban . . . . . ide mellékelve betérjesztem.

Kivülről:

„Ajánlat a Székesfehérvár szab. kir. város részére . . . . . szükséges munkákra.”
Az árlejtési feltételek egyéb pontozatai alulírott hivatalos helyiségében városház 11. sz. a hivatalos órák alatt bármikor betekinthetők, hol egyuttal az árjegyzékek is megszereshetők.

Székesfehérvár, 1903. évi június hó 15-én.
Polczer Péter s. k.
gazd. tanácsos.

Balaton-Aligai fürdőtelep
megnyitása!

Van szerencsém a t. közönség becses tudomására hozni, hogy a kezelésem alatt álló fürdőtelepet és a tulajdonomat képező vendéglőmet ez időnyre megnyitottam.

Mint a multban, úgy ezidén is törekvésem odairányul, hogy a t. közönség igényeinek minden tekintetben lehetőleg eleget tegyek.

Minden vasár- és ünnepnapon, továbbá hetenkint esütörtökön Róka Józsi hírneves zenekara hangversenyez.

A fürdőtelepet illetőleg van szerencsém tudatni, hogy a fürdőkabinok számát megkésztették.

A t. közönség szives pártfogását kérve

kiváló tisztelettel

Novák Jenő
balatonaligai vendéglős.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX
FRÖSCHL JÁNOS
 Első székesfehérvári cementáru-gyár és
 beton-építkezési vállalata
 Sz.-fehérvár, Zöldfa-u. 17. (Acstelep.)
 Ajánlja saját készítményű szines cementapjaitésbeton-alagsatornáit.
 Templomok, konyhák, folyosók és verandák padozatának mozaikkal, cementlapokkal és betonnal való burkolását, fürdő-medencék, beton-jászolok készítését és egyéb e szakmába vágó munkákat kivitelét elvállalja.
 Azonkívül raktárt tart jó minőségű portland és román cementből, különféle cserépszindelyekből és mennyezet-nádfonathól.
 XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Nyomatott az Egyházmegyei könyvnyomdában, Székesfehérvárott.